

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Ladislava Górazsa a JUDr. Ivana Machyniaka, v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou J., s.r.o., so sídlom v B., v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľ advokát J., proti žalovanej **S., s.r.o.**, so sídlom v B., **o ochranu osobnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 16 C 17/2007, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo 16. januára 2008 č.k. 16 C 17/2007-47 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V z 20. februára 2008 č.k. 16 C 17/2007-49 a proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 18. marca 2009 sp. zn. 15 Co 199/2008 a 15 Co 200/2008 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 18. marca 2009 sp. zn. 15 Co 199/2008 a 15 Co 200/2008, okrem zmeňujúceho výroku vo veci samej, **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Vo zvyšku mimoriadne dovolanie **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava V 6.2.2007 sa žalobca domáhal voči žalovanej ochrany svojich osobnostných práv, do ktorých malo byť zasiahnuté nepravdivým tvrdením o ňom v článku uverejnenom v denníku vydávanom žalovanou. Ochranu žiadal

priznať vo forme ospravedlnenia a vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v sume 1 000 000 Sk (33 193,92 EUR).

Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 16. januára 2008 č.k. 16 C 17/2007-47 žalobu zamietol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu nedošlo. Vyslovil názor, že išlo len o nepresnú informáciu, opravy ktorej bolo možné sa domáhať postupom podľa zákona č. 81/1966 Zb. o periodickej tlači. Osobitným uznesením z 20. februára 2008 č.k. 16 C 17/2007-49 rozhodol o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanej náhradu trov konania 64 900 Sk (2 154,29 EUR) na účet jej zástupcu JUDr. R. do troch dní od právoplatnosti uznesenia.

Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd na odvolanie žalobcu rozsudkom z 18. marca 2009 sp. zn. 15 Co 199/2008 a 15 Co 200/2008 uvedený rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť ospravedlniť sa žalobcovi požadovaným spôsobom. Vo zvyšku, t.j. v časti, v ktorej bol zamietnutý nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Zároveň zmenil uznesenie súdu prvého stupňa z 20. februára 2008 č.k. 16 C 17/2007-49 tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania a rozhodol, že žiaden z nich nemá právo ani na náhradu trov odvolacieho konania. Na rozdiel od súdu prvého stupňa bol toho názoru, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu došlo, preto bolo potrebné napadnutý rozsudok v časti o uloženie morálneho zadosťučinenia, t.j. ospravedlnenia, zmeniť a žalobe v tejto časti vyhovieť. Potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa v časti, v ktorej bola zamietnutá žaloba o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, odôvodnil tým, že žalobca v konaní pred súdom prvého stupňa až do skončenia dokazovania nenavrhol žiadne relevantné dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, že došlo k zníženiu jeho dôstojnosti alebo vážnosti v značnej miere.

Na základe podnetu žalobcu podal proti uvedenému rozsudku krajského súdu vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a v súvisiacich výrokoch o trovách konania, ako aj proti rozsudku okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby v časti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a proti uzneseniu okresného súdu o trovách konania mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby dovolací súd rozhodnutia oboch súdov v napadnutej časti zrušil a vec vrátil v rozsahu zrušenia okresnému súdu na

d'alsie konanie. Dovolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci v dôsledku nedostatočného zistenia skutkového stavu veci nevykonaním žalobcom navrhovaného dôkazu. Vyčítal odvolaciemu súdu, že nepostupoval podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. (t.j. že nezrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola zamietnutá žaloba v časti o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy, a nevrátil mu vec v tejto časti na d'alsie konanie), hoci pre to boli splnené podmienky.

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že sa stotožňuje s argumentáciou a s návrhom generálneho prokurátora.

Žalovaná sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že boli splnené podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky a že je prípustné, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozhodnutia oboch súdov v napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je čiastočne dôvodné, aj keď z iného, než v dovolaní označeného dovolacieho dôvodu.

V zmysle § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ktorý v spojitosti s § 243i ods. 2 O.s.p. platí aj pre konanie o mimoriadnom dovolaní, dovolací súd z úradnej povinnosti prihliada na vady konania uvedené v § 237 O.s.p. a na tzv. iné vady konania, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Skúma teda existenciu týchto väd bez ohľadu na to, či boli v dovolaní namietané.

Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie. Táto vada spočíva v zjavnom rozpore medzi odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu a obsahom spisu. Ide o rozpor daný konštatovaním odvolacieho súdu, že žalobca v konaní pred súdom prvého stupňa až do skončenia dokazovania nenavrhol žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia o znížení jeho dôstojnosti alebo vážnosti v značnej miere. Z obsahu zápisnice o pojednávaní pred

súdom prvého stupňa zo 16.1.2008 je zrejmé, že ešte pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania zástupca žalobcu navrhol vykonať dôkaz výsluchom brata žalobcu, a to na tvrdenie, že uverejnený článok spôsobil traumy v rodine žalobcu. Prvostupňový súd uznesením vykonanie tohto dôkazu nepripustil a v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že jeho vykonanie nebolo pre rozhodnutie vo veci významné. Zástupca žalobcu uvedený dôkazný návrh výslovne potvrdil aj na pojednávaní pred odvolacím súdom. Pokiaľ odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa vychádzal zo záveru, že základ žaloby je daný (t.j. že došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu), mal sa vypoariadať s návrhom žalobcu na vykonanie dôkazu na preukázanie ním tvrdenej skutočnosti, ktorá by mohla byť dôležitá pre posúdenie uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Mal teda buď doplniť dokazovanie vykonaním navrhnutého dôkazu, a to sám alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa, prípadne dožiadaného súdu, alebo mal nevykonanie dôkazu riadne odôvodniť v písomnom vyhotovení rozsudku. Tým, že odvolací súd pre uvedenú vadu takto nepostupoval, je jeho rozhodnutie v dovolaní napadnutom potvrdzujúcim výroku vo veci samej a v súvisiacich výrokoch o trovách konania predčasné a teda nesprávne. Dovolací súd preto z tohto dôvodu rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie.

Mimoriadne dovolanie však nebolo opodstatnené v časti, v ktorej smerovalo aj proti rozsudku a uzneseniu súdu prvého stupňa. Ak totiž prvostupňový súd dospel k záveru, že k zásahu do osobnostných práv žalobcu nedošlo (teda, že základ žaloby nie je daný), správne dôkaz navrhovaný žalobcom nevykonaný. Jeho vykonanie by za tejto situácie bolo neefektívne (nehospodárne). Keďže nevykonanie navrhnutého dôkazu v dôvodoch svojho rozsudku aj riadne odôvodnil, nebolo mu možné z hľadiska správnosti procesného postupu nič vyčítať. Dovolací súd preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora vo zvyšku, t.j. pokiaľ smerovalo aj proti rozsudku a uzneseniu súdu prvého stupňa, zamietol.

V súvislosti s námietkou generálneho prokurátora, že odvolací súd mal v zmysle § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa v časti zamietnutia žaloby o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, dovolací súd poznamenáva, že v preskúmvanej veci postup podľa uvedeného ustanovenia nebol možný.

Ustanovenie § 221 v ods. 1 písm. a) až j) O.s.p. taxatívne vymenúva prípady, v ktorých odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zruší. Pod písm. h) ide o prípad, keď

súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Uplatnením logického výkladového pravidla a *contrario* možno dôvodiť, že zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa podľa uvedeného ustanovenia neprichádza do úvahy, ak nesprávne právne posúdenie veci nie je dôsledkom použitia nesprávneho ustanovenia právneho predpisu, ale dôsledkom nesprávnej interpretácie inak správne použitého ustanovenia právneho predpisu alebo dôsledkom jeho nesprávnej aplikácie na daný prípad. Aj podľa dôvodovej správy k novele Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 384/2008 Z.z. za nesprávne právne posúdenie veci na účely ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. sa nepovažuje stav, keď súd prvého stupňa síce použil správny právny predpis (správne ustanovenie), ale ho nesprávne interpretoval, alebo súd prvého stupňa použil správny právny predpis, správne ho interpretoval, ale ho nesprávne aplikoval. Ak v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci v takýchto prípadoch súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, t.j. nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, potom pri nemožnosti zrušenia jeho rozhodnutia podľa uvedeného ustanovenia, rešpektujúc základné právo účastníka konania na spravodlivý proces, sa možnosť odvolacieho súdu doplniť dokazovanie vykonaním dôkazov navrhnutých účastníkom, vyplývajúca z § 213 ods. 4 O.s.p., mení na jeho povinnosť takto postupovať. Samotné dokazovanie môže odvolací súd v zmysle § 213 ods. 6 O.s.p. vykonať buď sám alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa alebo dožiadaného súdu. Takýto výklad rešpektuje dôsledné uplatňovanie prvkov apelačného princípu v odvolacom konaní umožňujúceho skrátenie dĺžky konania a dosiahnutie spravodlivého rozhodnutia v primeranej lehote.

Pretože v prejednávanej veci prvostupňový súd, vychádzajúc zo skutkových okolností prípadu, použil správne ustanovenia Obč. zákonníka o ochrane osobnosti, správne ich interpretoval, ale nesprávne ich aplikoval, neboli splnené podmienky pre zrušenie jeho rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. a vrátenie veci na ďalšie konanie. Pokiaľ z dôvodu takéhoto nesprávneho právneho posúdenia veci zároveň neúplne zistil skutkový stav (nevykonaním navrhnutého dôkazu), bolo povinnosťou odvolacieho súdu postupovať už uvedeným spôsobom, t.j. doplniť dokazovanie, prípadne nevykonanie navrhnutého dôkazu riadne odôvodniť. V súvislosti s tým dovolací súd ešte dodáva, že i keď súd rozhoduje o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, nevykonanie dôkazu označeného účastníkom na preukázanie ním tvrdených rozhodujúcich skutočností môže znamenať odňatie možnosti účastníkovi riadne konať pred súdom.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia, aj o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. februára 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková